

Redacció, Administració y Imprempta
Passatge Mercader, 10, interior.

Director: J. Fyné Rabell

CORRENT PER CATALUNYA

ALPENS

Poblet rónech situat en el limit del Llussanés, célebre per haberhi mort el brigadier Cabrinety y haberhi nascut el sabi astrónom catalá Fra Agustí Canyelles

Una obra útil per Catalunya

Ab motiu d'haber publicat l'infatigable excursionista y brillant escriptor en César August Torras sa obra Guia del Pirineu Catalá (1) importantissima per la nostra volguda Patria Catalana, se'ns ocorregué estampar en aquestas columnas el retrat de tan notable excursionista: mes, en la impossibilitat de lograrho, ja que'l senyor Torras ha sigut y continua essent refractari á las exhibicions fotogrificas, ens tinguerm de valdrer del eminent folk-lorista nostre estimat amich en Rosendo Serra y Pagés pera que'l retratés á la ploma, com aixis ho fá en l'hermós article que segueix:

En César August Torras

Es el més ferm puntal del excursionisme catalá.

Ell té recorreguda tota Catalunya á tall d'excursionista: rellotje en ma y habent de complir-se'l programa anunciat en la sessió preparatoria; comptant el temps per minuts, preveyent lo que hagi de succehir y en certa manera regulant l'admiració que's pugui sentir per las bellesas naturals y arqueológicas. Però els Pirineu y tota la montanya de la provincia de Girona, ho té corregut pam á pam, ab ni-mietat de cassador constant y ab ullada d'artista inspirat.

Entre las solituts magestuosas de las valls pirenencas, allí ahont estigui més despoblat, si li portessin tapat d'ulls, al obrirlos us diria de sobte allí ahont se troba. Y es que li son prou coneguts, fins el xaragalls y las penyas, els caus y las socas dels arbres.

No es pas un excursionista: es un caminador llegendari. Per ell no hi ha fatiga ni penatitat. Al pich de l'estiu per aquellas clotaradas y tarteras:—¡Es una delicia,—us dirá—es la primavera de la montanya!—

L'hivern gelat qu'apilota la neu per las congestas y ab son halé glassat fa fugir ab terror de las alturas, es per en Torras l'encis del excursionista—¡Qu'es hermós—diu—un pahis nevát; y quin goig dona de caminarhi fentse passar el fret!—

Un cingle esgarrilós se'l mira sense pestanyejar y fins s'entreté á buscarli'l desllorigador per baixarhi, perque ell no se'n accontenta

(1) D'aquesta obra hem reproduhit els hermosos gravats que publicuem en el present número, gracias á l'amabilitat de son autor.

pas de la contemplació platónica de las cosas.

Escalar la Pica d'Estats, la *Xemeneya* del Canigó, el cim de Pedraforca, es com passejar-se pe'l Parch ¡no té importancia! Per ell, enfilar-se montanya amunt es una mena d'obligació moral. Jo si gosés, fins diria que fa rabia anar ab ell d'excursió. No bufa, no suha, no s' cansa... Lleuger y dona it grans gambadas, ab els ulls ben oberts sempre y el cap viu, va fentse carrech del pahisatje, orientantse y fent observacions respecte á l'orografia y hidrografia, constitució del terror, conreus, estat dels camins, particularitats dignas de tenirse en compte y tot cuant pugui ser de positiva utilitat per la coneixensa d'un pahis.

Després, cuan arriba á casa, s'anota cuydadosamente lo qu ha vist y tot sovint dona lectura de las sevas ressenyas d'excursions, las que's poden pendre com á model en el genre, per la sobrietat en la descripció, terminología topográfica y exactitut notable.

La seva obra magna, es la *Guia del Pirineu Catalá*, obra capdalt del excursionisme desvetllador de Catalunya, feta en 4 elegants volums, qu'es el «Badecker» pirinench, sense la fredor del catálech, sinó ab tot l'escalf del que se sent animat per l'amor á la patria, que justament s'extén al peu dels Pirineus, descrits per ell tan magistralment.

Aviat publicarà'l volum cinqué que tothom espera com candeletas y sols faltará un trosset de Pirineu per descriure ab minuciositat; perque en Juli Soler, qu'es en Torras de la Vall d'Arán, complirà també la seva missió. Aquets dos campions del nostre excursionisme, son els *dictadors* dels Pirineus y la veritat es que per are no hi ha ningú que pugui desbancarlos.

En Torras—el *senyor Cessa*, com alguns li diuhén á fora—es forsa popular per tota l'alta montanya catalana, sobre tot de Camprodon á Berga, ahont no hi ha's pot dir ningú que no'l conegui. Ben fresch es l'empenyo qu'hi habia en ferlo diputat á Corts. ¡Oh y que s'ho mereixeria!

Jo crech que ab el temps serà folk-lórich y l'*Excursionista Torras* vindrá á ser un Cònte l'Arnau, ó un mal Cassador d'agradable recort, que la maynada arivará á evocarlo cada cop qu'al sentir una rondalla ls hi diguin alló de: *camina que caminarás... camina que caminarás.*—ROSSENDO SERRA Y PAGÉS.

CAMPRÓDÓN.—PALANCA DE FREIXANET

Contemplant el Pirineu

AL AMICH L'ANTONI MARQUÉS

Quina anyoransa tinch joh Pirineu!,
cuan lluny de tu, contemplo las agudas
crestas que s'endinzan en la blavor del
cel. En els días clars y seréns t'esmalts
com respatller de Catalunya formant l'al-
tar major del nostre payral temple; y ab
ta testa blanca evocas á las ánimas devo-
tas de las tevas gestas, tot un passat de
grandesa.

¡Que n'hi guardas de foch sota el
mantell de la tofa blanca!

Te veig de lluny y't sento dins la pen-
sa. He caminat llargament per contem-
plarte al clar de l'auba y he arriuat al
cim del macís Sant Salvador cuan tan-
tost el dia comensava á neixer... Encare
t'amargavas en las foscas de la nit y con-
fosament ovirava ta silueta. Ab aquella
contra-foscor mos ulls te véyan ferés-
tech, lluytant entre las ombas, ab titá-
nica musculatura, dibuixante batallador,
com si'm volguessis mostrar la fortaleza
de las nissagas passadas.

¡Que me'n dius de cosas! Com
parla la teva ombra, si es una ánima
que la compregna!

Estich enfront teu mirante ab éx-
tasis devocional y no veig rés de lo
que'm volta. L'enrunat monestir de
Sant Pere de Roda que apro me re-
pira l'ambient d'antigor, me fa florir
un rés als llavis. La solitud s'extén
de dalt á baix y'm deixa sentir la veu
de tas centurias.

Es fonda sa remor, empró la sento
dintre meu com si jo fos quelcom
de tas entranyas joh Pirineu!, y estant
arrelat sobre ta falda acarasantme fi-
llialment, m'amoixessis, tot cantint
mil y mil contes d'aquells que deus
saber y que jo anyoro.

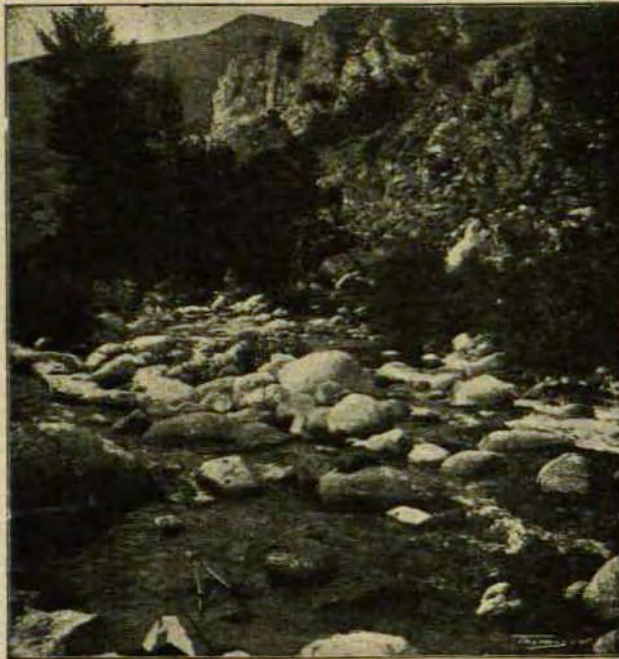
Te veig alt y sapat com l'orgu'l de
nostra terra. T'aixecas magestuós y
maternal, com si volguessis amparar
als teus pobles dels vents que d'enllá
bufan, volguent arremolinarlos; mes tu, com
impassable fita, deturas sos udóls y'ls fas tor-
nar enrera.

Si tots els que viuen á tos peus te cone-
guessin ¡bell Pirineu! Si una vegada, una sola
només te poguessin véurer ab els ulls ab que

CAMPRÓDÓN.—COLL DE LA MARRANA.

VALL DE RIBAS.—ROCAS DE RIALP, VORA'L FRESEB

jo't contemplo are.. ¡com entrarias en el bell profón de la seva ànima!

Tens l'encís de las fadas y tot tu resplandeixes una divinitat adorable; ab ta blanca cabellera, inspiras respecte y atraus com els venerables vells de sedosas barbas y rostres sonrosats. Ets tan alt, tan alt, que despertas veneració santa per estar demunt de tot, ben aprop c'el cel; y apar que cel y tu pogueu parlarvos y que'ls angels se confonguin ab tas encrestadas cimas, tot joguinejanthi com els papallons ab las flors.

Est superb! M'atraus y ab tot y trobant me n tan apartat respiro el teu ayre. Una inmensa planuria ens separa; una cadena de pobles surt de sota meu y ve á fondres á las tevas plantas.

Ab quins desitjos me llensaria en l'espai si tingués la reialesa de las àligas!

Vindria á rondejar la teva lluminosa blancor, y á descansar sobre'l pich més alt desde hont contemplaria la munió de pobles que t rodejan com un vol de coloms; y tu te'ls miras, y tu'ls hi somrius, y'ls protegeixes. Ploraria ab tu la pérdua d'aquells de l'altra part, que un dia gaudiren de nostres sentiments y

lluytaren com nosaltres y ab nosaltres, per ser tan lliures com tu... que dominas mitj mon ab tanta alsada...

A tu t'ho debèm tot. Ets innegablement nostre sagrat reliquiari; tu recullires els de-

CAMPRÓDÓN.—CAMÍ DELS ENAMORATS

VALL DE RIBAS.— NURIA DESDE LA COVA DE SANT GIL

rrers sospirs d'angoixa que fugiren dels llavis dels defensors dels teus pobles y els servares relligiosament sens deixartels arrepassar.

Els nostres enemichs al ser als teus peus no't coneguèren. May podían pensarse que sota el mantell de neu hi caliuhejés l'esperit d'aquell poble que desangraven sens clemencia. Empró si ho haguessin sapigut... tampoch haurian pujat á péndretel; perque, igual com are, eran y serán sempre febles y buyts de comprendre ahont s'hi respira la idealitat hermosa y allá hont s'hi tanca la vida.

Sense la teva alenada no sabríam lo que éram. Tu ens ho has contat mil y mil voltas y tots els que t'hem vist y t'hem comprés, ens ha lligat la mateixa idea; el mateix esperit ha sadollat las ánsias; ens ha atret el teu ambient, ajuntantnos forts y seréns, sentintnos triomfadors...

El primer raig de sol, que arrán d'aygua ha esquinsat la foscor, ha pujat á daurar els teus cims donante enamorat el bés de matinada... Ha esbandit la boyra somorta y l'has rebut alegre y enjogassat; com una verge que saltant del llit ahont la desperta la claror, se tira els

cabells que s'esbullen sobre el seu rostre, y's guayta el sol, serena y ansiosa...

Fins aquí dalt ahont soch m'arriva el plá-cit mormoll del trángul. Be prou que'l sentirás, car puja cap á tu y no te rés que'l torsi... També el rossinyol s'ha deixondit y't dona el seu «bon dia»...

La teva blancor fereix mos ulls y m'enllumena ta puresa. Al batrehi el sol com reverber radiant, rebot ab més encís sobre la plana que á tos peus reposa...

Te guayto enamorat, mon Pirineu! Estich llunyá de tú y't sento dins de l'ánima...

Si tots els meus germans te contemplessin are... ab aquesta magestat que fas, lluhint ta respectuosa testa blanca!...

Empró, sota la tofa de neu, quin foch més gran hi guardas!

LLUIS MANAU Y AVELLANET

San Pere de Roda, 1905.

Recorts del Pirineu

LA BARRACA DELS PASTORS

VALL DE RIBAS.—CASCATA DE LAS
NOUFONTS. (CAMÍ DE NUBIA
À FONTPEDROSA)

Com la recordo aquella nit serena,
aquella nit hermosa
de somnis y temors, udols y càntichs,
trionfant, reposada y lluminosa!
Com la recordo aquella nit de flayres
d'estrelles blanques traspasant pe'ls ayres!...

La vaig passar, pastors, entre vosaltres
aquella nit serena;
bon punt vaig arribar à vora vostra
l'astre rey tramontava la carena,
y en les ombres del dia que finava
ab magestat la lluna s'hi aixecava
miràntnos somrient.

El seu somriure
à tots ens deya qu'era etern el viure;
que si la llum del dia ens dava força
y ens feya tremolar plens d'esperansa,
la claror de la nit ens dava somnis
y els somnis son la vida que no cansa!

Cuan retornin las postas enrogidas,
cuan retornin las nits asserenadas,
bon punt devallin pe'ls torrents ombrívols

DE CAMPRODÓN À NUBIA.—LA VALL DE RIBAS
DESDE LAS NOUCREUS

VALLS DE LLERCA (ALTA GARROTXA), IGLESIA DE SANT ANIOL

las ayguas rojas de las neus glassadas,
jo vull venir, pastors, un'altra volta
á fervos companyia;
vull gaudí un'altra nit de poesia,
vull somniar en la barraca hermosa
escoltant el belar de las ovellas;
vull sentir l'udolar de la llopada,
de cara al cel, de cara á las estrellas.

Deixeu'mhi un lloch en la barraca hermosa,
qu'encare vull tornarhi;
frech á frech dels estels hi veig la vida,
com qu'es aprop de Deu... hi vull re-
[sarhi!

Deixeu'mhi un lloch, pastors; cuan
[las eureras
verdegin altre cop; cuan l'estiuhada
retorni triomfant y esplendorosa;
cuan s'escorri las neus per la teulada
d'aquell casal que té flayre de rosas,
cuan tot triomfa, cuan las neus son
[fosas!...

Aquella barraca
si fos un castell, ó fos un palau,
no fora tan macal...

ELS ISARTS

Las camas primas y el cap ben viu,
s'enfilan cada estiu
al pich més enlayrat;

esparramant la vista á son entorn,
dominan tot un mon
gaudint d'una dolzor de soletat...

De la cansó de l'ayre n'han après
la nota més sūau;
s'estiman y s'acostan més y més
cuant més y més s'apropan al cel blau,
en aquell cel de pau,

COLL PAN Á L'HIVERN.—(DE RIBAS AL CIM DE PLA DE PUJALS)

VALLS DE LLERCA.—CINGLES DE SANT ANIOL

en aquell cel de plácida blavor
tot inondat d'una claror d'amor!...

Y l'aspre serra van seguint amunt
pujant de un à un...

Teixint l'idili etern,
esperan resignats un altre hivern
que sols veurán un tou de neu glassada;
llavors del Pirineu devallaràn
y seguirán l'idili tremolant
resguardats al racer d'una clotada!..

J. M. CASTELLET Y PONT

La Punta del Estimbat

Passàrem la vetlla com casi tot
els dimars á casa la bona Madame
X., l'artista sexagenaria ben coneguda
pe'l mon artístich parisench y sobre tot
pe'ls estrangers; sos salóns del Quartier
Monceau estavan sempre oberts á totes
las manifestacions artístichas y allí,
entre un abigarrament elegant de
mobles *empire* y bibelots modernistas
se colsejavan totes las nacions; que
en el culte artístich se sentan ger-
manas.

Era á la entrada d'hivern. Els
salóns se trobavan forsa concorreguts,
puig tots els estiuejants, plens
sos pulmóns del ayre vivificador
dels camps, habian ja retornat á
Paris en busca del ambient

creador parisench. Madame X., tenia
anunciat per aquell dimars la inaugu-
ració d'un rich «Erard», de gran
cua y per aquest motiu l'animació era
gran en sa morada.

Passava la vetllada bé y agrada-
blement ab aquella *charme exquisite*,
que sols posseheixen els habitants de
la *Ville Lumière*. Tot era parlar del
passat estiu, explicant cadascú sas im-
pressions de viatge, fent descripcions
de la Natura fruhida, de la Mar gau-
dida.

De cop, la bona Madame X, alsant
sa delicada veu, redressá son esbelt bust
y poch á poch imposá silenci al auditori..
— Ja veig, senyors, que cap de vostés
conserva del estiu passat una impresió
tan viva en la seva ánima, com la que
vaig sofrir en mon darrer viatge á
las costas de Normandía. Sèmpre enemi-
ga de la etiqueta neulida de las grans
vilas estiuhencas, busquí per aquells
indrets un poblet de pescadors. Allí,
si bé resulta un xich mes cos-

ANTIGA COMARCA CATALANA DE VALLESPÍR (VALL DEL TECH)
TORRES DE CABRENYS

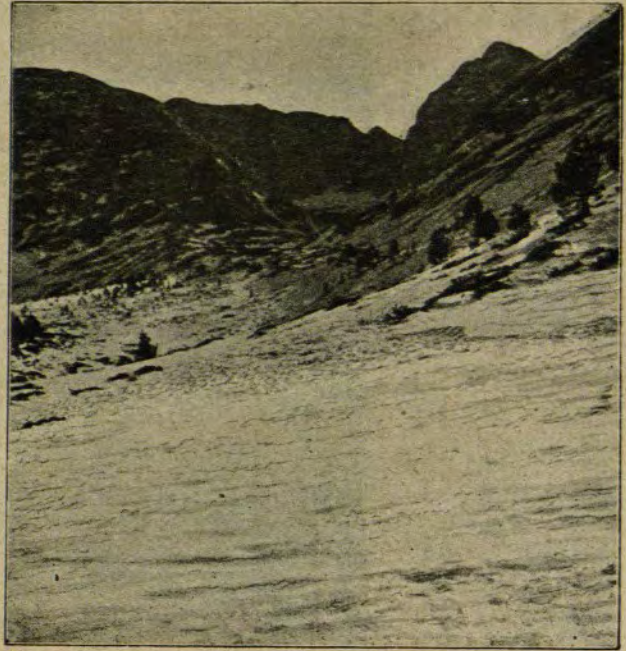
tosa la vida, al menys una està un xich mes cuydada y sobre tot fruheix de las costums simpáticas dels pescadors. Allí vareig trobar al jove artista, en Ziem, qui, fill d'aquells indrets acostumava á anarhi tots els anys.

Ab ell, cada jorn á la claror de la posta, feyam excursions, escalant pichs, baixant calas, passant y repassant aquells indrets, trobavan á cada moment un nou punt de vista, que excitava nostra admiració.

En una de nostras excursions pe'ls pobles del entorn, ne visitárem un, situat en una petita badia y embolcallat per montanyas, hont se troba la coneguda *punta del Estímbat*.

Desde aquella punta que, avansant magestuosa mar endins, tallada de sobte, forma un precipici esgarriús, s'ovira un panorama infinit de terra y aygua.

Hi pujárem á la claror de la posta. Encare impresionats per la gama que s'esfumava enllá d'enllá, vegerem pujar trico, trico, cap á nosaltres una

LA PICA DEL CANIGÓ, AL HIVERN, DESDE'L CLOT DE BALATJ

DETALLS DE LA XEMANEYA DEL CANIGÓ

dona de certa edat, de blanchs cabells y caminar fadigós, acompanyada d'una nena hermosíssima, rossa, vestidas abduas ab trajos humils.

Avensaren per la punta cap al precipici y allí s'agenollaren com fent una pregària al infinit, corejada pe'l mormoreig de las onadas y el dols silenci de la Natura á la hora de la posta. Poch á poch s'aixecaren y empengueren el camí de retorn... En Ziem y jo, atrets per aytal misteri, las seguïrem y ns prometerem no parar fins conèixer el poema que debía embolcallar á aquella pobra dona y á aquella nena rossa.

Preguntárem pe'l poble y poch ens costá esser coneixedors de la historia de la Boja, com allí anomenan á la dona de la pregària.

Y prenguent alé Madame X. reprenegué'l curs de sa historia — Procuraré esser concisa com ho fou el vell pescador que la contá. Fà cosa d'uns trentacinch anys vivia en el

CONFLENT (ANTIGA COMARCA NATURAL-HISTÒRICA DE CATALUNYA
EN EL COR DEL PIRINEU ORIENTAL CATALÀ)
PUJADA DE LAS GORJAS DE GRANSA

poble una família d'aquelles que passen desapercebudes per sa insignificància y honradesa. Al morir els pares deixaren un noy y una noya. El noy, pescador com son pare, era un verda-der colós, batejat per la mar y pe'l sol: era ferreny com las puntas de Normandia.

La noya semblava, desde petita, mitj ximpleta y degenerà en bogeria, á mida que anava fent anys, y aixís arribà als vint sense que ningú n'hi fes més enllà de tretze; groguenca y magre semblava l'Esfinx de la miseria. Sa bogeria mansa la feya humil y li donava per córrer sempre pujant montanyas, saltant rostolls... Molts dias passava sense anar á casa de son germá, només que pera dormir... Aixís passava'l temps la pobra bogeta; feya anys y encara no era dona. La família, sempre més indiferent, al veurer lo selvatge que's tornava, no's prengueren may la pena de ferla mirar y procurar curarla...

Una nit la pobra noya no paregué á casa son germá, y, sols alashoras se prengueren la molestia de cercarla, més pe'l dir de la gent que, per sa consciencia, y á la matinada'l germá buscá arreu á la pobra boja, y sense sentits y

bruta de terra, ab son vestit sagnós, jeya la noya desmayada en el pich de Teyá, com avans s'anomenava la avuy punta del *Estimbat*... Tot l'interès perdut per sa germana, se convertí de cop en rabia de venjansa.

Deixá á la pobra boja y cercá camps á través l'autor de la deshonra de sa germana. En lloch lo trobava, quan al tornar al costat de la noya pera guarir-la, hi trobá un malfactor, un vagamón d'aquells á quins per sa falta de medis de viurer, se'ls hi acumulan tots els crims que's cometen allí ahont ells se troban.

Y l'home ferreny no li preguntá res y d'una embranzida, com qui's treu una palla de sobre, estimbá al intel·lis punta avall, á banyarse ab las onadas de la mar puríssima...

Al cap de temps, la pobra boja ja no n'era. Junt ab una filla pari la llum de sa intel·ligencia, y are, cada jorn, á la claror de la posta, va á endressar una pregària d'agrahiment al recort d'aquell que á preu de l'honra li doná la Rahó.

J. PUIG PUJADAS.

Paris, 1905.

Fases del Mon

NIT Y DIA

Tot resta embolcallat de misteriosa negror, de confusió tenebrosa... Tot jau esmortuït pe'l pes feixuch d'un somni aclaparador.. Un ensopiment pesat té defallidas las forsas de la Natura... Negrench vel, negació del color y de la llum, feréstegament emantella todas las cosas... Els cossos vivents viuhén vida morta, insconsciente, distinta de la vera mort, car no es eterna, ressucita;—es la vida del caliu amagat entre cendras, que's revifa al véurers desempresonada—... Irònicament acarona á la enlodada Natura; una atmósfera freda, tota llagrimsosa, apar que plora vetllant la mortalla del Mon. Fins las intel·ligencias, éssers que no moren, car tot son mohiment, acció, vida que excluheix tota mort— llur vida es confosa, ridícula. . Ens descubreixen emboyrats horitzons, fantasmas esporuguidors, mons desconeguts, fingits, espectres de la nit, que fascinan y electrísan nostras ánimas, sens satisfacer cap dels seus desitjos, de las sevas espirituals aspiracions... Tot dorm..

¡Es l' estat del Mon en las horas de negra nit!..

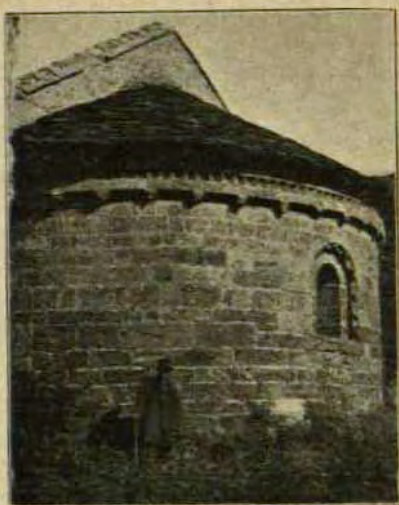
Més la nit no es duradora. Poch á poch, ab passos calmosos, acompassats com el monóton tichtejar del rellotje, se veu reflexar en l'horitzó confosa blancor de neu llunyana, que s'accentúa més y més, apropantse fins á desvaneyers com una ilusió, cuan al lluny, al cim de la muntanya més alta s'ovira un color rogench, de sanch viva que esdevé tot foch, que n'ixen de llurs entranyas un terrífich volcá ab flamaradas intensíssimas, apareixent pausada y solemnialment una font màgica de llums màgics, castells esplendorosos que's descapdellan pe'ls espays, dauratho tot de claror, gentilesa, vida; infiltrantse dins els més refractaris éssers com las misteriosas espurnas de la electricitat, sa filla més llegalítima, joguinejan ab nostres nirvis que uneixen els átomos de nostras carns... y tot esdevé clar, seré, somrient.

Nostras intel·ligencias ens descobreixen horitzons reals, plens d'atracció, de bellesa, d'encís, las vias rectas que'ns endressan directament á la consecució dels nostres purs ideals... Aquell somni, aquella mort de la nit, eran cosas fingidas com els fantasmas sugerits per

CLAUSTRES DE RIPOLL

VALLS ALTAS DEL SEGRE (CERDANYA)
ARIS DE L'IGLESIA DE LLÒ

nostres cervells en las horas nocturnas; las brisas humidas de plor ab farúm de fossar han desaparegut; tampoch ho eran de veres, que llurs llàgrimes son las perlas que brillan refulgents al bell mitj de las corolas de las flors, matisant las fullas verdas d'arbres y plantas, que, apart de la brillantor, engrosseixen las alenadas vaporosas de las ayguas que tot ho omplen de perfum que purifican nostres cossos, embauman nostres cors, refrescan tota nostra vida, fentla vera de tota veritat. Tot se desvetlla, l'activitat somou la terra, la febre humana's deixonda xisclajant, remorejant.

¡Es l'estat del Mon cuan reb els benefactors raigs del Sol!

Es la Nit, la semblansa del defalliment, de l'inacció, de la Mort, de la carencia de tot color, de tota llum, l'engendradora de tenebras, confusions, casi del no rés; significa en nostra ànima la ingratitude, el remordiment, las angoixas, la desesperació, la bogeria... un caos profundíssim y misteriós...

Es el Dia, la naixensa, la resurrecció de la Natura, la gaya ostentació del mohiment dels bells pahisatjes, de la vera Vida, dels matisos encantats, de la claror eterna, dels cants, del repós de nostras ànimas, l'enlayrament de nostras aspiracions ordenadas, el cel de nostra conciencia... tonts de llum, devassalls d'encis, de Poesia eterna.—ANTONI COSTA TRIBÓ.

Anyoransas

¿Que anyoras mas cansóns, dona estimad.?
No las anyoris més;
totas per tú las guardo ben reclosas;
que no las senti'l Mon... ell no'ns compr ni!

Dintre mon cor floreixen nil y dia
en somnis y plahets;
no las anyoris pas, dolsa companya;
reposa en el meu cor y escolta bé.

En ell hi sentirás himnes de gloria
al nostre amor etern;
cántichs de goig, follias y esperansas;
vida nova que en nostres cors floreix.

Com flor que al bés del Sol obra llur càlzer,
ton cor demunt del meu,
desplegará llurs alas amorosas
y sentirá allavors mos cants eterns.

Tú'ls apendrás ab folla gelosia
y te'ls farás ben teus,
perqué tots son per tu, perqué ets ben meva,
perqué sols per tu canto eternament.

Posa tranquil ton esperit frenetich;
reposa, escolta bé:
en cada fibra hi trobarás un poema;
en cada pulsació, un cantar novell.

Deixa del Mon las frívolas rialladas;
se las emporta'l vent;

SANT MARTÍ DE CANIGÓ

ell no ovira la nostra bella aurora
d'un pervindre joyós que'ns crida á pler.

Ell no sab que tu y jo, ma eterna amiga,
som dols cálzers novells
que al escalf del amor que'ns ubriaga
ben prompte florirán com l'atmetller.

Ré'ls hi fá las gebradas y cruesas
del rigurós hivern;
mentre'ns duri'l caliu de benhauransa,
nostres cors ré'ls espanta ni'ls marceix.

No las anyoris pas, dolsa companya,
mas follías de mel;
per tu las guardo tolas, son ben tevas,
perqué sols per tu canto eternament!

JOAN B. ALEMANY Y BORRÁS

Blanes, 1905.

COMARCA DE RIPOLL

IGLESIA DE SANTA LLUCIA DE PUIGMAL

COMARCA DE RIPOLL
SANTUARI DE MONTGRONY

LAS MATEMÁTICAS A CASA

Els fills de can Garlanda

*May sabreu rès de cert de can Garlanda!
He trobat a l'hereu aquest mall
y els fills que son volia ferli dir.
—Doble que ls meus germans son mas germanas—
m'ha dit, y no he pogut treurel d'aquí.*

*A mercat poch després la noya gran
he vist, y al proposarli igual qüestió
m'ha respost ab astuta discreció
que té tantas germanas com germans.
—Com s'explica semblant contradicció?*

Are que ja sabem com se resol, segons els indiàns, una ecuació ó balansa, poch ens costaria determinar el nombre de germans de can Garlanda si sabessim el de germanas; y al contrari. Advertint que no hi ha pas contradicció en las ditas del hereu y de la noya gran, donchs al parlar quiscun d'ells no's compta en el nombre dels de son sexe. En efecte, de lo que diuen se'n després que:

Tractantse dels germans, llur nombre, rebaixantne 1 (l'hereu) equival á la meytat de las germanas.

Y que aquestas, rebaixantne 1 (la noya gran) son tantas en nombre com els germans. Dihent x al nombre inconegut de germans

y y al de germanas, plantejarém las duas ecuacions que expressen las condicions avans ditas:

$$x - 1 = \frac{y}{2} \qquad y - 1 = x$$

Sabém que en una balansa no s'altera l'equilibri doblant el contingut de quiscun dels plats; de la mateixa manera pot transposarse lo que contenen abdós plats sense alteració del equilibri. Aixís resultarà, doblant en la primera y transposant en la segona

$$2x - 2 = y \qquad x = y - 1$$

y sí, posant las balansas devant per devant, treyém de la primera lo equivalent de l'altra, resultarà la operació següent:

$$\begin{array}{r} 2x - 2 = y \\ x = y - 1 \\ \hline \text{Resta} \quad x - 2 = 1 \end{array}$$

lo cual s'explica dihent que del plat hont hi havia $2x - 2$ se'n ha tret $1x$, y del que contenia y se'n ha tret un valor que sols li era inferior de 1, aixó es $y - 1$. En la primera balansa hi ha quedat, donchs

$$x - 2 = 1$$

y si, per últim, afegim 2 unitats á cada plat tindrem:

$$x = 3 \text{ ó sían els germans}$$

y las germanas han d'esser 4 ja que diu la noya, sense contarshi ella, que'n té tantas com germans.

Aquest problema té son origen en el de *L'ase y la mula* que's troba en la Antologia Grega; es una curiosa variant que hem tret del llibre d'en Mittenzwey pera adaptarla... á can Garlanda —R. MIQUEL Y PLANAS

NOSTRES FOLLETINS

Ab el present número regarem als subscriptors y compradors el

PLECH VII

del celebradíssim cuadro dramàtic d'en **Pompeyo Crehuet**

LA MORTA

(2.ª edició)

En el vinent número correspondrà als subscriptors el

PLECH XXI

del hermós llibre del eminent artista-poeta **Apeles Mestres**

POM DE CANSÓNS

quin tiratge comensarem aviat á fi de poguerlo regalar tan bell punt s'acabi. En aquesta edició hi anirà un prólech de nostre company Omar y Barrera, dibuixos del genial Apeles Mestres y'l seu retrat.

Segón petit Concurs de «Catalunya Artística»

LLISTA DELS TREVALLS REBUTS FINS EL DIA 26 DEL CORRENT EN QUE TERMINÀ EL PLASSO DE ADMISSIÓ.

Núm. 51. «Anyoransa» (1).—Núm. 52. «Rivalitats»: lema: Epissodi.—Núm. 53. «L' hora grisa»: lema: Foscor de l'ànima.—Núm. 54. «Las tres germanas»: lema: De tres germanas que som, etc.—Núm. 55. «Guinéus»: lema: Vallessana.—Núm. 56. «Sacrifici»: lema: Cosas del mon.—Núm. 57. «En Jep de las Buferras»: lema: Foranias.—Núm. 58. «Donya Munda»: lema: Costums.—Núm. 59. «La hostalera»: lema: Sou alegre com lo cant del rosinyol, etc.—Núm. 60. «La primera almoyna»: lema: ¡Nit feréstega!.—Núm. 61. «Plany»:

(1) Queda fora de Concurs per ésser una obra teatral y no haberse demanat semblant tema. (N. del J.)

lema: Esperansas mortas.—Núm. 62 «Els jardins»: lema: L'anima ride li amor suoi lontani (Gabriel d'Annunzio).—Núm. 63. «Lluytas modernas»: lema: La lley de la forsa regeix el mon.

Barcelona 26 Mars 1905 —Pe'l Jurat Calificador, J. AYNÉ RABELL.

El popular rondallayre l'Aureli Campmany, ha publicat la XLI cansó del «Cansoner Popular» que edita ab tanta acceptació.

Aquesta es la que dú per títol *Caterina*, y com tolas se ven á deu céntims en el dipósit, Rambla de Sant Joseph, 11.

S'han publicat els quaderns 45 y 46 del «Diccionari Popular de la Llengua Catalana» que ab tant éxit edita la casa Baxarias, estantse ja acabant el primer tomo, que's posará, ja encuadernat, á la venda dintre'l mes vinent.

Recomaném á nostres favoreixedors que's fixin en aquesta obra, ja qu'es de gran utilitat y ab condicions econòmicas.

La setmana passada va morir en la comtal vila de Besalú, la virtuosa Srta. D.ª Dolors Cambó, germana de nostre benvolgut amich el regidor catalanista en Francesch Cambó.

Ha mort en la flor de la juvenesa. Besalú té que agrahirli quelcom y ha de plorarla. Animada de nobles sentiments y d'un caràcter franch, á ella's deu en molt l'obertura d'una Escola Dominical pera quina implantació fou precis sortejar sérias dificultats que posaren á prova la seva fermesa de voluntat y'l seu interés en favor del próxim.

Deu l'hagi acullida en el cel y dongui á sa desconsolada familia tota la resignació que's de menester pera afrontar el dolor que'ls affigeix per tan irremparable pèrdua.

A fi de poguer publicar els 20 gravats que prometíam pera exhornar el present número, ens veyém obligats á suprimir la *Crónica*; un interessant article d'en Pere de Pallejá referintse á la sorollosa cuestió de la compra de cuadros antichs proposada per la Junta de Belles-Arts; la secció Bibliogràfica y'ls *Teatres*, que, per altra part, tampoch han donat gran cosa que sia d'interés.

Es aquest un número en el que s'ha donat preferència á la part d'ilustració per considerar que nostres llegidors veurán ab gust las moltas vistas de Catalunya que conté, tolas de las estribacions del llegendari Pirineu catalá,

L'altre dia nostre volgut amich y company en Joseph Me Castellet y Pont va estar á punt de sofrir una forta desgracia; de l'alsaria d'un primer pis caygué pe'l forat d'una claraboya que se li enfonzá, abaix un taller de màquines, salvantlo de las innumerables feridas que hauria rebut, la casualitat de caure de peus y en un espay hont no hi funcionava cap màquina. Afortunadament, l'amich Castellet sols va produhirse lleus feridas y desllorigament de una mà, ab el sust consegüent.

No cal dir lo que sentim l'incident desgraciat de nostre volgut company, però d'un altra part ens sa-

tisá que'n sortis ab el menys mal possible, donada la gravetat de la cayguda.

S'ha posat á la venda al preu de dos rals, l'interessant monòlech de nostre estimat amich y company en Pompeyo Creuhet, *Boca d'infern*, estrenat ab gran éxit en el teatre Catalá (Romea) la nit del benefici d' en Rojas.

Té 20 planas y está elegantment editat per l'amich Baxarias.

Imp. de CATALUNYA ARTÍSTICA.

La millor Revista catalana ilustrada, literaria
y artistica, al ensemps que popular

La més barata dintre de sa importancia

16 planas de text en sos números ordinaris

Ne publica sovint d'extraordinaris

Regala magnificas obras literarias
y teatrals, en folletí

Preus de suscripció

Catalunya: Un trimestre, 2 pessetas. — De
més regions d'Espanya, 3 pessetas. — Extran-
ger: Mitj any: 6 franchs. — Número corrent,
15 céntims. — Número atrassat, 20 céntims.

AVIS IMPORTANTÍSSIM

Desde avuy la nostra Redacció, que continuava en el carrer de Vertrallans, 7, primer, queda instalada en el local de l'Administració y Imprempta (Passatge de Mercader, 10), ahont nostres col·laboradors poden enviar sos treballs desd'ara.